

ΑΠΟ ΤΑ ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ ΤΗΣ ΖΑΚΥΝΘΟΥ

ΤΟΥ κ. Κ. ΚΑΙΡΟΦΥΛΑ

Η ΦΡΙΚΤΗ ΕΚΔΙΚΗΣΙΣ ΤΟΥ ΑΡΧΟΝΤΑ ΑΛΑΜΑΝΟΥ

ΤΑΝ ἡ Βενετική διοίκηση στὰ Ἐπτάνη-
σα ἄρχισε σιγά-σιγά, στὸ δέκατο ἔβδομο
αἰῶνα, νὰ χάνη τὴν παλιὰ δύναμὴ της,
μεγάλῃ ἠθικῇ καὶ κοινωνικῇ παραλίωσι
βασίλευε στὰ γραφικὰ νησιά τοῦ Ἰονίου
πελάγους. Τὸ κακὸ παράδειγμα τὸ ἔδει-
χναν πρῶτοι οἱ ἴδιοι οἱ ἄρχοντες, μετὰ
τὴν ἔλευθι ζωὴ τους καὶ μετὰ τὸ τυραννικὸ σύ-
στημα, μετὰ τὸ ὅποιο κυβερνοῦσαν τὸ λαὸ.
Ἀλλοίμονο σὲ κείνον τὸν πολίτη πὺθὺς
εἶχε τὸ θάρρος νὰ περᾶξῃ ἕναν ἄρχον-
τα, ἢ ν' ἀντισταθῇ στὴς ἀξιώσεις του,
ὅσο παράλογες καὶ ἄν ἦσαν αὐτές. Ποῦ-

συχνά, οἱ τοιαῦτοι αὐτοὶ πληρώνανε τὴν ἀφροσύνη τους μετὰ τὴ ζωὴ
τους. Οἱ περιηγητὰὶ ποὺ ἐπισκέφθηκαν τὴν ἐποχὴ ἐκείνη τὰ Ἐπτάνη-
σα, ἀναφέρουν στὰ βιβλία τους πολλὰ ἀπὸ τὰ ἐγκλήματα καὶ τὰ
κοινωνικὰ δράματα, τὰ ὅποια παρακολούθησαν μετὰ τὰ ἴδια τους τὰ μά-
τια ἢ πληροφορήθηκαν ἀπὸ ἀξιόπιστους μάρτυρες.

Ἐνα ἀπὸ τὰ πῶ παρακτικὰ δράματα ποὺ συνέβησαν στὰ χρόνια
ἐκείνα στὴν Ἐπτάνησα, εἶνε ἡ τραγωδία τοῦ Ἀλαμάνου, ἀπὸ τὴν ὁ-
ποία ἐνεπνεύσθη ὁ Ζακύνθιος ποιητὴς Μαρτινέγκος ἕνα ὄρατο ποίη-
μά του.

Ἡ οἰκογένεια Ἀλαμάνου ἦταν μιὰ ἀπὸ τίς παλαιότερες καὶ πλου-
σιώτερες τῆς ἐπτανησιώτικης ἀρχοντίας. Ὁ Πέτρος Ἀλαμάνος, ποὺ
γεννήθηκε τὸ 1612, ἤθελε νὰ μεγαλώσῃ τὴν πατρικὴ περιουσία του μετὰ
κάθε ἀδικία καὶ τρομοκρατοῦσε μετὰ τὴν κτηνικὴν του τὸν τόπο. Τὸ
ἀποτέλεσμα ἦταν νὰ εἶνε μισητὸς στὸ λαὸ καὶ νὰ ἔχη θανάσιμους ἐχ-
θρούς. Ἐνας ἀπ' αὐτοὺς ἦταν ὁ Τρούτας, πλούσιος κ' αὐτὸς κ' ἀπὸ
ἀρχοντικὴ οἰκογένεια. Μὰ ὅσο ὁ Ἀλαμάνος ἦταν μαχητὸς καὶ

ἀρπαχτὰς, τόσο ὁ Τρούτας ἦταν ἀγαθὸς καὶ φιλάν-
θρωπος. Οἱ δύο αὐτοὶ ἄρχοντες βροχιδόντουσαν σὲ
παλιὰ οἰκογενειακὴ ἐχθρὰ. Ὁσὸς, ὁ Τρούτας, ἄ-
ληθινὸς χριστιανὸς, δὲν ἤθελε νὰ κἀν κακὸ τοῦ ἐχ-
θροῦ του. Δὲν εἶχε ἄλλωτὸς τὰ ἴδια αἰσθήματα κ' ὁ ἄ-
γχιος Ἀλαμάνος. Κάποτε ὁ Τρούτας τὸν εἶχε προσ-
βάλει μισροῦτὸν στὸν κόσμο, στὴν κεντρικὴ πλατεία.
Καὶ ἀπὸ τότε ὁ Ἀλαμάνος δὲν συλλογιζόταν τίποτε
ἄλλο παρὰ πῶς νὰ ἐκδικηθῇ σκληρὰ τὸν ἐχθρὸ του.

Καὶ ὁ σατανικὸς νοῦς του συνέλαβε ἕνα ἀπάνθρω-
πο σχέδιο γιὰ νὰ τιμωρήσῃ τὸν Τρούτα. Ὁ Ἀλαμάνος
εἶχε δώδεκα ἀρσενικὰ παιδιὰ, δώδεκα παλληκάρια.
Συχνὰ λοιπὸν ἔβγανε στὴν πλατεία μετὰ τοὺς
γυιούς του καὶ ἔλεγε καταρώνοντας:

— Ἐγὼ εἶμαι ὁ Χριστὸς μετὰ τοὺς δώδεκα Ἀπο-
στόλους!

Ἐνα λοιπὸν ἀπὸ τὰ παιδιά του σκέφτηκε ὁ κα-
κοήγος νὰ μεταχειρισθῇ γιὰ ὄργανο τῆς ἐκδικη-
σεώς του.

Τὸ βράδυ τὸν Χριστογενέον, ὅτῃ ἡ φάμιλα
τοῦ Ἀλαμάνου ἦταν μαζεμένη στὸ τραπέζι γιὰ νὰ
κόψουν τὴν κολοῦρα, κατὰ τὸ Ζακύνθινὸ ἔθιμο. Στὸ
τραπέζι ἐκείνο ἦσαν καλεσμένους καὶ ὁ πατὴρ τῆς ἐ-
νορίας, σύμφωνα μετὰ μιὰ παλιὰ συνήθεια τοῦ οἴκο-
δεσποῦ. Ἀφοῦ τελείωσε τὸ πλούσιο δείπνο καὶ κόνισαν τὴν κολοῦρα,
ὁ Ἀλαμάνος πῆρε κατὰ μέρος τὸν πατᾶ καὶ τοῦ εἶπε:

— Ἄκουσε, πατᾶ μου, βροσθήκα πειὰ τὰ μισητὰ καὶ τίς ἐχθρὸς.
Γέρασα πειὰ καὶ θέλω νὰ συμφιλιωθῶ μετὰ τοὺς ἐχθρούς μου καὶ, πρῶτ'

μὰ πρελλὴ εὐθύμια. Κανεὶς ἄλλος ἀπὸ τὴν παρὰ μας δὲν ἐπρόσεξε
τ' ἀγριεμένα βλέμματα μᾶς νεαρᾶς γυναίκας, ποὺ ἦσαν κερφωμένα
στὸν φίλο μας Καστίλλο.

Ἡ χαριτωμένη αὐτὴ γυναίκα καθόταν στὸ διακλάνο μας τραπέζι,
μαζὺ μ' ἕναν κίριο. Σὲ μιὰ στιγμὴ ἡ νεαρὴ γυναίκα κἀτὶ μοιροψοῦσε
στὸ συνοδὸ της, κ' ἐκεῖνος ἔβγαλε τὸ κερνέ του καὶ τὸ σημείωσε. Ἐ-
ξάφνω, σπράχθηκε ἀπὸ τὴ θέσι της, κ' ἀνοίγοντας τὴν τσάντα της, ἔ-
δγαλε ἕνα μικρὸ ποτάκι, τὸ ὅποιο ἀφοῦ διεύθυνε πρὸς τὸ μέρος τοῦ
Καστίλλο, πρὸβόλησε. Ἐνας ξηρὸς κρότος ἀκούστηκε κ' ὁ φίλος
μας σοφιστῆρας ἀμέσως πλημμυρισμένος στὰ αἵματα. Ἡ σφαῖρα τὸν
εἶχε πετύχει κατάκαρδα!

Ἡ ὄμορφη ἐκείνη γυναίκα ποὺ τὸν πυροδότησε, ἦταν ἡ Νοεμὴ
Ντεγανέρ, ἡ ἀρραβωνιαστικὴ τοῦ Καστίλλο.

Ἡ δίκη ποὺ ἔγινε ὕστερ' ἀπὸ λίγους μῆνες, ἀπεκάλυψε τὸ φοβερὸ
μυστήριον: Ὁ Τζίνιο Καστίλλο, ὅταν μᾶς διηγῆθηκε τὴν τραγικὴ ἑρω-
τικὴ του περιπέτεια, μᾶς ἀπέκρινε τὸν σημαντικὸ ὄλο ποῦχε παίξει
ὁ ἴδιος σ' ἄλλο ἐκείνο τὸ δράμα.

Μὲ τὸ πρόσχημα δηλαδὴ τοῦ ἀρραβωνιαστικοῦ, εἶχε μπει στὸ σπίτι
τὸν Ντεγανέρ κ' ἀπεκάλυψε στὸ τέλος διὸ ὁ πλούσιος ἐκεῖνος ψευτο-
γαμπρὸς δὲν ἦταν παρὰ ἕνας καταζητούμενος ἐπικιδάνδρος κατὰδικος.
Αὐτὴ ἦταν ἡ μυστικὴ ἀποστολὴ του, χάρις στὴν ἐπιτυχία τῆς ὁποίας
προβιβάστηκε πολλὸ γρήγορα καὶ κατέληξε στὸ Ρίο-Ἰανέιρο ὡς πρε-
σβευτῆς, ὅπου καὶ τὸν ἀνέμενε τὸ μοιραῖο τέλος του.

Τὴ σκληρὴ τύχη!..

ἀτ' ἄλλους, μετὰ τὸν Τρούτα. Ἀποφάσισα λοιπὸν νὰ παντρεύω τὸν γυιὸ
μου μετὰ τὴν κόρη τοῦ ἐχθροῦ μου, γιὰ νὰ σταματήσῃ πειὰ ἡ βενετ-
τα μετὰξὺ τὸν οἰκογενειῶν μας. Σὲ παρακαλῶ νὰ πᾶς νὰ τὸ ἀναγ-
γεῖλεις στὸν γέρο Τρούτα καὶ νὰ τοῦ γυρῆσῃς τὴν κόρη του ἐξ ὀνό-
ματός μου, γιὰ ἕνα ἀπὸ τοὺς γυιούς μου.

Ὁ πατὴρ εὐχαριστήθηκε πολλὸ μαθαίνοντας τίς φιλειργονικές δια-
θέσεις τοῦ Ἀλαμάνου. Καὶ τὴν ἄλλη μέρα τὸ πρῶτ' ἔβη στὸ σπίτι
τοῦ Τρούτα καὶ τοῦ ἀνήγγειλε τὴν ἀπόφασιν τοῦ Ἀλαμάνου. Ὁ γέρο-
Τρούτας χάρησε, πρῶτον γιὰτὶ ἡ ἀγαπημένη του κόρη θὰ ἔβαινε ἀν-
τρα ἕνα πλουσιόπαιδο, καὶ δεύτερον, γιὰτὶ ἔτσι θὰ τελείωνε ἡ ἐχθρὰ
ποὺ ἦεν ἀνθρωπὸ ἐπικιδάνδρον. Δὲν ἔβγαλε στὸ νοῦ του κανένα κακὸ.
Ἡ ἀγαθὴ ψυχὴ του δὲν μπορούσε νὰ φράσῃ σὲ τέτοιον βαθμὸν κακίας,
ὅστε νὰ ὑποπτεθῇ τὸ σατανικὸ σχέδιον τοῦ ἐχθροῦ του.

Ὁ Ἀλαμάνος ἤθελε νὰ γίνον γρήγορα οἱ γάμοι. Ὁ Τρούτας δὲν
εἶχε, φυσικά, καμιά ἀντίρρηση σ' αὐτό. Μετὰ μεγάλη λοιπὸν πομπὴ ἔ-
βη ἕνα βράδυ ὁ γάμος στ' ἀρχοντικὸ τοῦ Τρούτα, ὅπου μαζεύτηκαν
ὅλο τὸ ἀρχοντολόγι, ὅλη ἡ ὄμορφὴ καὶ ὁ πλοῦτος τοῦ νησιοῦ.

Ὁ γέρο Ἀλαμάνος, ὕστερ' ἀπὸ τὸν γάμο, πῆρε κατὰ μέρος τὸν
γυιὸν του καὶ γαμπρὸ καὶ τοῦ εἶπε τὸ κακοῦργο σχέδιόν του. Ὁ γυιὸς
τοῦ ἔπρεπε δηλαδὴ νὰ κλειστῇ μαζὺ μετὰ τὴ νέα στὴ νυχτικὴ παρτάδα
καὶ σὲ λίγο νὰ πεταχθῇ ἔξω ἀπὸ τὸ διαμῶμα καὶ νὰ φωνάξῃ διὰ δὲν
τὴν βρῆκε τίμια.

Ἴδου τὰ λόγια βάσει ὁ Μαρτινέγκος στὸ στόμα τοῦ πατέρα του, στὸ
ποίημά του:

— *Μὲ ἄγριες φωνῆς καὶ τρομερῆς, καὶ θέλω αὐτὸ νὰ πράξῃς,
γιατὶ ἔχω ἀνθρώπους ἐτοιμούς γιὰ μάρτυρες νὰ μοῦνε.
Θάρῶ μ' αὐτοὺς καὶ σὺ θὰ πῆς τὰ λόγια αὐτὰ ἕνα-ἕνα:*
— *Ἡ νύφη ποὺ μὲ δώσατε δὲν ἦταν παρθένα!*

Τὴ μπορούσε νὰ κἀν ὁ νέος; Νὰ μὴν ἀκούσῃ τὸν πατέρα του;
Τὴν ἐποχὴ ἐκείνη ἡ πατρικὴ θέλησι ἦταν νόμιμος κ' ὁ
Ἀλαμάνος εἶχε συνηθιστὴ τὰ παιδιὰ του ν' ἀκούνε τὰ
λόγια του σάν διαταγῆς. Ὁ νέος εἶχε ἀγαπήσῃ τὴν
ἀγαθὴ καὶ πεντάμορφη κόρη, ἀλλὰ μαρτὸς τὴν πατρι-
κὴ προσταγὴ ἦταν ὑποχρεωμένος νὰ ὑποκύβῃ. Κ' ἔ-
γινε ὅπως διάταξε ὁ κακοῦργος ὁ πατέρας του.

... Καὶ ὅταν, ξαφνικά, τὸ παλληκάρει ἄρχισε νὰ
φρονέει μέσα στὴν κρεββατοκάμαρα καὶ νὰ διαμαρ-
τύρεται στὴ νύφη, μπηκταν μέσα ὁ γέρο-Ἀλαμάνος μετὰ
τοὺς μαρτὸς του, ποὺ τοὺς ἤθελε γιὰ μάρτυρες. Ἡ
δυστυχὴ ἡ νέα, ζαλισμένη ἀπὸ τὴ ντροπὴ της, ἄρχισε
νὰ κλαῖ. Μὰ ποὺς ἀκούγε τὰ λόγια της;

Ὅταν, τέλος, ξημέρωσε ἡ μέρα τοῦ Θεοῦ, ὕστερ'
ἀπὸ μιὰ νύχτα ἀγωνίας γιὰ τὸ γαμπρὸ καὶ τὴ νύφη,
ὁ Ἀλαμάνος πῆγε στὸν πατέρα τῆς νέας, στὸν ὅποιο
οἱ μάρτυρές του οἱ πληρωμένοι ἐθεβάωσαν τὴν... ἀ-
τιμία!

Ὁ δυστυχισμένος ὁ Τρούτας, μάλις ἀκούσε τὰ λό-
για αὐτὰ, τρώμαξε. Δὲν μπορούσε νὰ πιστέψῃ ὅτι ἡ
κόρη του ἦταν ἄτιμη, ἀλλὰ πάλι πᾶς νὰ φαντασθῇ ἕνα
τέτοιον κακοῦργημα; Δὲν εἶπε τίποτε λοιπὸν κ' ἔπρε-
ψε αἰσὴ τὴν κόρη του. Κατὰ τὴν τραγικὴ συνάντησι ὁ-
μως πατέρα καὶ κόρης, ὁ γέρο-Τρούτας ἐπέσθηκε γιὰ
τὴν ἀδωότητά της καὶ γιὰ τὴν ἀτιμία τοῦ ἐχθροῦ του.
Ἄλλὰ τί μπορούσε νὰ κἀν;

Παντοδύναμος ὁ Ἀλαμάνος, φίλος τοῦ Ἐνετοῦ Προβλεπτοῦ τῆς
νησοῦ καὶ τὸν δικαστὸν, θὰ εὗρισκε ὅτι κ' ἔτσι θὰ ἐξυμνοῦταν ἀ-
κόμη περισσότερο ἡ κόρη του. Ἀποφάσισε λοιπὸν νὰ σωπάσῃ καὶ νὰ
κλείσῃ στὸ μοναστήρι τὴν κόρη του, ὅπου ἡ δυστυχὴ νέα, ἔπειτα ἀπὸ
λίγους μῆνες, πέθανε ἀπὸ μαρτῆ.

Μὰ ἡ θεῖα δίκη ἔπρεπε σάν ἀπορροπὴ στὴν οἰκογένεια τοῦ Ἀ-
λαμάνου. Ὁ γυιὸς του ποὺ ὑποχρεώθηκε νὰ κἀν αὐτὸ τὸ κακοῦργη-
μα, δὲν μπόρεσε πειὰ νὰ ζήσει. Ἐπειτα ἀπὸ λίγον καιρὸ, γίνθηκε κ'
αὐτὸς πτωχικὸς κ' ἀκολούθησε στὸν τάφο ἐκείνου ποὺ εἶχε καταστρέψει.

Ὁ Ἀλαμάνος κατάλαβε τότε πῶς ὁ Θεὸς τὸν τιμωροῦσε γιὰ τὸ
ἐγκλήμα του. Ἀλλὰ ἡ τιμωρία δὲν ἐσταμάτησε ὡς ἐδῶ. Ἐνα-ἕνα, ὁ
σκληροκαρδὸς πατέρας ἔθναε, μέσα σὲ ἕνα χρόνιο, καὶ τὰ δώδεκα
παιδιά του, ποὺ πέθαναν δια ἀπὸ φθίσι, τὴν ἀταία εἶχαν κολλήσει ἀπὸ
τὸν μεγαλύτερο ἀδελφὸ τους.

Ἐποῦ, ὁ γέρο-κακοῦργος ἔγινε ὁ πῶ χριστιανὸς τοῦ νησιοῦ. Πῆ-
γινε στὴν ἐκκλησία καὶ γονατισμένος μπροστὰ στὴν Παναγία, ζη-
τοῦσε συχώρεσι.

Μιὰ μέρα κάλυψε τὸν ἴδιον ἐκεῖνον πατᾶ ποὺ ἐχρησιμοποίησε γιὰ τὸ
κακοῦργο σχέδιόν του καὶ μαζὺ μ' αὐτὸν πῆγε στὸ σπίτι τοῦ γέρο-
Τρούτα. Ὁ δύστυχος πατέρας μετὰ φρίκη εἶδε νὰ παρουσιάζετα μπρο-
στὰ του ὁ φωνᾶς τῆς κόρης του, καὶ θέλησε νὰ τὸν βγάλῃ ἔξω. Ἀλλὰ
ὁ Ἀλαμάνος, ἔρεπτο πειὰ, τὸν παρακάλεσε νὰ τὸν ἀκούσῃ.

Γονάτισε μπροστὰ στὸν Τρούτα καὶ τὸν ἀμολόγησε τὸ ἐγκλήματ' του,
ζητώντας συχώρεσι. Μὰ ὁ ἀγαθὸς Τρούτας τοῦ εἶπε:

— Μόνον ἀπὸ τὸν Θεὸ μπορεῖς νὰ ζητήσῃς συχώρεσι!

Ὁ Ἀλαμάνος ἔζησε λίγο ἀκόμη. Μετὰ τὴν διετήρησιν ποὺ ἔκανε, λίγον
καιρὸ πρὶν πεθάνει τὸ 1683, καὶ ἡ ὄψια σώζεται ἀκόμη στὸ ἀρχαιο-
φιλαικοῦ Ζακύνθου, ἄφησε ὅλη τὴν περιουσία του σὲ ἐκκλησιασ-
τικὰ φιλανθρωπικὰ καταστήματα.

Ὁ ἐκλεκτὸς συνεργάτης μας κ. Κ. Καίροφυλας.